

รายงานสรุปผลการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจยกร่างแนวทางการผูกสัมพันธ์กับแขกรับเชิญ
ผู้สังเกตการณ์ และคู่เจรจาของสมัชชารัฐสภาอาเซียน
ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ เมษายน ๒๕๖๒
ณ เมืองเดนปาซาร์ เกาะบาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

การประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจยกร่างแนวทางการผูกสัมพันธ์กับแขกรับเชิญ ผู้สังเกตการณ์ และคู่เจรจาของสมัชชารัฐสภาอาเซียน (Ad-Hoc Working Group Meeting on Guidelines of AIPA Engagement with Guests, Observers, and Dialogue Partners) จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๗-๒๘ เมษายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรมอารยาคุตา บาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ในการเข้าร่วมประชุมดังกล่าว ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งให้คณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติเข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วย ๑) นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่ประธานการประชุม และ ๒) นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่หัวหน้าคณะผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ผู้เข้าร่วมการประชุมมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๓ คน ประกอบด้วย สมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่รัฐสภาจากประเทศสมาชิก AIPA จำนวน ๙ ประเทศ ได้แก่ ๑) บรูไนดารุสซาลาม ๒) ราชอาณาจักรกัมพูชา ๓) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ๔) มาเลเซีย ๕) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ๖) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ๗) สาธารณรัฐสิงคโปร์ ๘) ราชอาณาจักรไทย และ ๙) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รวมทั้ง เลขาธิการ AIPA และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเลขาธิการ AIPA ส่วนสาธารณรัฐอินโดนีเซียไม่ได้ส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ เนื่องจากมีการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ทำหน้าที่ประธานการประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจ

การประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจยกร่างแนวทางการผูกสัมพันธ์กับแขกรับเชิญ ผู้สังเกตการณ์ และ คู่เจรจาของสมาชิกรัฐสภาอาเซียนเป็นผลสืบเนื่องจากหลายปีที่ผ่านมา มีรัฐสภาประเทศต่าง ๆ สนใจสมัครเข้าร่วม เป็นผู้สังเกตการณ์ของ AIPA ได้แก่ รัฐสภาประเทศจอร์เจีย ยูเครน ปากีสถาน นอร์เวย์ และโมร็อกโก ซึ่งเรื่องดังกล่าวยังไม่ได้รับการพิจารณาในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียนครั้งที่ผ่านมาเช่นกัน เนื่องจากยังไม่มีแนวทางสำหรับใช้ในการพิจารณารับผู้สังเกตการณ์ของ AIPA ดังนั้น ในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๓๙ ในปี ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ จึงมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการ AIPA จัดการประชุม คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อพิจารณายกร่างแนวทางการผูกสัมพันธ์กับแขกรับเชิญ ผู้สังเกตการณ์ และคู่เจรจาของ AIPA เพื่อนำไปใช้พิจารณาการรับภาคีภายนอกของ AIPA ในอนาคต

วันเสาร์ที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๒

ในการประชุมช่วงที่ ๑ ที่ประชุมได้รับฟังข้อมูลที่มาของการจัดการประชุมครั้งนี้ และรับทราบ ขอบเขตของการพิจารณาแนวทางการผูกสัมพันธ์ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการ AIPA ได้รวบรวมความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะจากประเทศสมาชิก AIPA จัดทำเป็นแนวทางเบื้องต้นในการพิจารณา ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นพ้องร่วมกัน ในการพิจารณายกร่างแนวทางการผูกสัมพันธ์กับแขกรับเชิญและผู้สังเกตการณ์เท่านั้น โดยไม่พิจารณาแนวทาง สำหรับคู่เจรจาของ AIPA เนื่องจากเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องพิจารณาเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาการรับผู้สังเกตการณ์ที่ คงค้างอยู่ได้

สำหรับการผูกสัมพันธ์กับแขกรับเชิญนั้น ที่ประชุมอภิปรายกันอย่างกว้างขวางในหัวข้อเกี่ยวกับ ข้อกำหนดและสิทธิพิเศษสำหรับแขกรับเชิญ ที่ประชุมเห็นว่าการเชิญแขกรับเชิญเข้าร่วมการประชุมให้ถือเป็น คุลยพินิจของประเทศเจ้าภาพ แขกรับเชิญจะได้กล่าวถ้อยแถลงในการประชุมเต็มคณะ ช่วงที่ ๑ โดยกำหนด ระยะเวลาการกล่าวถ้อยแถลงโดยประเทศเจ้าภาพ คณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติได้กล่าวสนับสนุน ประเด็นดังกล่าว และเสนอให้มีการระบุเวลาในการกล่าวถ้อยแถลงของแขกรับเชิญไว้ในแนวทางการผูกสัมพันธ์ฯ นอกจากนี้ ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการแสดงความจำนงขอเข้าร่วมประชุมของ แขกรับเชิญ ซึ่งที่ประชุมเห็นพ้องกันว่าต้องมีการแจ้งเรื่องดังกล่าวให้ประเทศสมาชิก AIPA ทราบด้วยเช่นกัน

บรรยากาศการประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ

ในการประชุมช่วงที่ ๒ ที่ประชุมได้หารือแนวทางการผูกสัมพันธ์กับผู้สังเกตการณ์ของ AIPA เกี่ยวกับกฎเกณฑ์และกระบวนการการรับผู้สังเกตการณ์ ข้อกำหนด สิทธิพิเศษ และการเพิกถอนสิทธิการเป็นผู้สังเกตการณ์ ในเรื่องกฎเกณฑ์การรับผู้สังเกตการณ์นั้น ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่าผู้สังเกตการณ์ของ AIPA ต้องพิจารณาถึงประเด็นเรื่องประเทศที่สมัครเป็นผู้สังเกตการณ์ ต้องไม่เพียงแต่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับทุกประเทศสมาชิกอาเซียนเท่านั้น แต่ยังต้องมีการแต่งตั้งเอกอัครราชทูตประจำอาเซียน และมีความร่วมมือระหว่างประเทศนั้น ๆ กับอาเซียนซึ่งเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย

นอกจากนี้ ในเรื่องกระบวนการรับผู้สังเกตการณ์ ที่ประชุมได้หารือประเด็นเรื่องความจำเป็นในการปรึกษาเลขาธิการอาเซียนในกรณีที่มีการสมัครเป็นผู้สังเกตการณ์ของประเทศต่าง ๆ ซึ่งคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอความเห็นว่าการรับผู้สังเกตการณ์ของ AIPA เป็นเรื่องการตัดสินใจของ AIPA ไม่มีความจำเป็นต้องปรึกษาอาเซียน ที่ประชุมได้หารือในประเด็นดังกล่าวอย่างกว้างขวาง และเห็นพ้องกันว่าควรกระทำดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สำหรับประเทศสมาชิก AIPA ในการรับผู้สังเกตการณ์ โดยสามารถกระทำได้ทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ที่ประชุมยังได้หารือเรื่องการจำกัดจำนวนของผู้สังเกตการณ์ที่จะเชิญเข้าร่วมการประชุม ซึ่งมีประเด็นสำคัญ ๒ ประเด็นในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ ๑) เก็บเงินค่าสมาชิกประจำปีจากผู้สังเกตการณ์ และ ๒) ผู้สังเกตการณ์ออกค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมประชุมเอง ที่ประชุมมีความเห็นพ้องกันว่าควรให้ผู้สังเกตการณ์ออกค่าใช้จ่ายเอง ส่วนประเทศเจ้าภาพจะออกค่าอาหารและค่ายานพาหนะให้แก่ผู้สังเกตการณ์ นอกจากนี้ ยังได้มีการเสนอทางแก้ไขในกรณีที่มีจำนวนผู้สังเกตการณ์เพิ่มขึ้นจากเดิม โดยที่ประชุมเสนอแนวทางแก้ไขหลายทาง อาทิ การเชิญผู้สังเกตการณ์เท่าจำนวนคณะผู้แทนประเทศสมาชิก AIPA ที่เข้าร่วมประชุม การแบ่งกลุ่มผู้สังเกตการณ์ตามภูมิภาค และการเวียนเชิญผู้สังเกตการณ์เข้าร่วมประชุม นอกจากนี้ คณะผู้แทนบางประเทศเสนอว่าไม่ควรจำกัดจำนวนผู้สังเกตการณ์ด้วยเช่นกัน โดยที่ประชุมเห็นว่า ไม่ควรมีการจำกัดจำนวนผู้สังเกตการณ์ และให้ประเทศเจ้าภาพบริหารจัดการรูปแบบการหารือกับผู้สังเกตการณ์ในกรณีที่มีจำนวนผู้สังเกตการณ์เพิ่มขึ้น

นางกาญจนาภรณ์ สิริโรจน์ สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ

ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนสถานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจฯ

นอกจากนี้ ในประเด็นเรื่องการระงับสถานะผู้สังเกตการณ์ ที่ประชุมพิจารณาสถานะของผู้สังเกตการณ์ของ AIPA ในกรณีที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียนหลายปีติดต่อกัน ได้แก่ ประเทศนิวซีแลนด์และปาปัวนิวกินี โดยที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า หากมีรัฐสภาผู้สังเกตการณ์ที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ๓ ปี ติดต่อกัน จะงดเชิญเข้าร่วมประชุม จนกว่าประเทศดังกล่าวจะส่งหนังสือทางการมาเพื่อขอให้เชิญเข้าร่วมประชุมอีกครั้ง

วันอาทิตย์ที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างข้อมติว่าด้วยแนวทางการผูกสัมพันธ์กับแขกรับเชิญและผู้สังเกตการณ์ของ AIPA โดยเห็นว่าแนวทางการผูกสัมพันธ์นี้ ควรนำไปใช้กับการประชุมอื่นในกรอบการประชุมของ AIPA ด้วยเช่นกัน ยกเว้นประเทศเจ้าภาพและ/หรือประธาน AIPA จะตัดสินใจเป็นแบบอื่น

จากนั้น ที่ประชุมได้รับรองร่างข้อมติและรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะนำไปพิจารณาในการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๐ ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ประเทศไทยต่อไป

ผู้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ ถ่ายภาพร่วมกัน

การประชุมคณะกรรมการเฉพาะกิจยกร่างแนวทางการผูกสัมพันธ์กับแขกรับเชิญและผู้สังเกตการณ์เป็นการประชุมที่เป็นเวทีที่ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจากประเทศสมาชิก AIPA ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของ AIPA ในการผูกสัมพันธ์กับภาคีภายนอก เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่าง AIPA และรัฐสภาประเทศต่าง ๆ นอกภูมิภาคอาเซียน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อ AIPA ในอนาคต